

דף ק.

עין משפט א.

הרמב"ם הל' קרבן פסח פ"ו ה"ט

עין לעיל דף צט: עין משפט ד

עין משפט ב.

הרמב"ם הל' אבל פ"ב ה"ז

אֲשֶׁתוֹ שֶׁל כֹּהֵן מִתְטַמֵּא לָהּ עַל כְּרָחוּ^ס. וְאִינוּ מִטַּמֵּא לָהּ
אֶלָּא מִדְּבָרֵי סוּפְרִים. עֲשָׂאוּהָ כְּמַת מִצֹּה. כִּיּוֹן שֶׁאֵין לָהּ
יֹרֶשׁ אֶלָּא הוּא לֹא תִמָּצֵא מִי שִׁיתַּעֲסֹק בָּהּ. וְאִינוּ מִטַּמֵּא
אֶלָּא לְנִשְׁוָאָה בְּלִבָּד אֲבָל הָאֲרוּסָה אֵינוּ מִטַּמֵּא לָהּ:

עין משפט ג.

הרמב"ם הל' אבל פ"ג ה"ח

כֹּהֵן שֶׁפָּגַע בְּמַת מִצֹּה^ע בְּדֶרֶךְ הָרִי זֶה מִטַּמֵּא לוֹ. אֲפִלּוּ
כֹּהֵן גָּדוֹל חַיֵּב לְהִטַּמֵּא לוֹ וּלְקַבְּרוֹ. וְאִיזְהוּ מַת מִצֹּה.
אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁהָיָה מְשַׁלֵּךְ בְּדֶרֶךְ וְאֵין לוֹ קוֹבְרִין. דָּבָר

ס. כִּסֶּף מִשְׁנָה: אֲשֶׁתוֹ שֶׁל כֹּהֵן מִתְטַמֵּא לָהּ עַל כְּרָחוּ וכו'. ב"ר פ' טבול יום: ומ"ש ואינו
מטמא לה אלא מד"ס. אזדא לטעמיה שכתבתי בתחלת פרק זה אצל מ"ש ומדבריהם
שיתאבל האיש על אשתו הנשואה: ומ"ש עשאוה כמת מצוה שאין לה יורש אלא הוא וכו'.
בר"פ האשה רבה (דף פ"ט): מאימתי יורש אדם את אשתו קטנה וכו' ויורשה ומטמאה
לה וכו'. והא הכא דמדאורייתא אביה מטמא לה ומדרבנן מטמא לה בעל משום דה"ל מת
מצוה ומי הויא מת מצוה והתניא איזוהו מת מצוה כל שאין לו קוברים קורא ואחרים עונין
אותו אין זה מת מצוה ה"נ כיון דלא ירתי לה קריא ולא ענו לה ומשמע שלא הוצרכו לכן
אלא באשתו קטנה אבל בגדולה מדינא מטמא לה דכתיב כ"א לשארו וי"ל דכיון דקריא
ולא ענו לה שייך נמי בגדולה נקט טעמא דשויא בכולהו: ומ"ש ואינו מטמא אלא לנשואה
בלבד וכו'. בפרק ארבעה אחין (דף כ"ט): אשתו ארוסה לא אונן ולא מטמא לה:

ע. כִּסֶּף מִשְׁנָה: כֹּהֵן שֶׁפָּגַע בְּמַת מִצֹּה וכו' אפילו כהן גדול חייב להטמא לו לקברו. ריש פרק
כהן גדול ונזיר (דף מ"ז) ובגמרא יליף לה מקרא: ומה שכתב ואי זהו מת מצוה אחד
מישראל שהיה מושלך בדרך וכו' בד"א בשהיה הכהן לבדו וכו'. בפרק האשה רבה (דף פ"ט
ע"ב): ומה שכתב ודבר זה הלכה מפני הקבלה:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלהודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

זֶה הַלֶּכֶה מִפִּי הַקֶּבֶלָה. בַּמָּה דְבָרִים אֲמֹרִים כְּשֶׁהִיא
הַכֵּהן לְבָדוֹ וְאֵין עִמּוֹ אַחֵר וְאֶפְלוּ קָרָא שֵׁם בְּדֶרֶךְ וְאֵין
לוֹ עֹנָה. אָבֵל אִם כְּשִׁיקָרָא אַחֲרִים עֹנִים אוֹתוֹ אֵין זֶה
מֵת מִצֹּה אֶלָּא יִקָּרָא לְאַחֲרִים וַיָּבֹאוּ וַיַּעֲסִקוּ בוֹ:

דף ק:

הרמב"ם הל' קרבן פסח פ"ו ה"ט

עין משפט א.

עין לעיל דף צט: עין משפט ד

הרמב"ם הל' אבל פ"ז ה"א

עין משפט ב.

מִי שֶׁבָּאָה לוֹ שְׁמוּעָה שְׁמֵת לוֹ קָרוֹב פ. אִם בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים
יוֹם הִגִּיעָה הַשְׁמוּעָה אֶפְלוּ יוֹם שְׁלֹשִׁים עֲצָמוֹ הָרִי זו

פ. כסף משנה: מי שבאה לו שמועה וכו'. בפרק אלו מגלחין (דף כ') תנו רבנן שמועה
קרובה נוהגת שבעה ושלשים וכתב הרא"ש ונוהג בה הבראה וכל דיני אבילות כיום
קבורה: ומה שכתב רבינו ואפילו יום שלשים. כך העלה הר"ף וכן הכריע הרמב"ן בת"ה:
ומה שכתב אבל אם הגיעה לו השמועה אחר שלשים יום וכו'. שם פלוגתא דתנאי ואיפסיקא
הלכתא כר"ע דאמר שמועה רחוקה אינה נוהגת אלא יום אחד ואמרינן בגמרא דרבי חייא
אתא ליה שמועה רחוקה אמר ליה לשמעיה חלוץ מנעלי והולך כלי אחרי לבית המרחץ
ש"מ תלת ש"מ אסור בנעילת הסנדל וש"מ אינה נוהגת אלא יום אחד וש"מ מקצת היום
ככולו וכתב הרמב"ן שדיו מכל גזירות אבילות בחליצת הסנדל בלבד ואם אין לו מנעלים
ברגליו צריך שיכפה מטתו או יעטוף ראשו שצריך שיעשה מעשה שניכר שעשה משום
אבילות ומיהו בחדא סגי ואמרינן בגמרא דשמועה רחוקה אפילו על אביו ואמו אינו נוהג
אלא יום אחד וכתב הרמב"ן ה"מ לענין גזירת שבעה אבל לענין גזירת שלשים נוהג על
אביו ואמו בתספורת עד שיגערו בו חבריו ולשאילת שלום וליכנס לבית המשתה עד י"ב
חדש ומונה מיום מיתה ולא מיום שמועה: ומ"ש רבינו דבשמועה רחוקה אינו קורע משמע
דאפילו על אביו ואמו קאמר דסתם ולא חילק וגם מדכתב בפ"ח שמי שלא היה לו חלוק
בשעה שמתו אביו ואמו ואח"כ נזדמן לו אינו קורע אלא עד שלשים יום והרמב"ן והרא"ש
חולקים ואומרים דבשמועה רחוקה על אביו ואמו קורע לעולם וכן נראה מדברי הר"ף:

שְׁמוּעָה קְרוֹבָה. וְחַיֵּב לְנוֹהֵג שְׁבַעַה יְמֵי אֲבִלוֹת מִיּוֹם
 שֶׁהִגִּיעָה הַשְּׁמוּעָה. וְקוֹרֵעַ וּמוֹנֶה שְׁלֹשִׁים לְאִסּוּר
 הַתְּסַפֶּרֶת עִם שְׂאֵר הַדְּבָרִים. כָּלְלוּ שֶׁל דָּבָר יוֹם שְׁמוּעָתוֹ
 הַקְּרוֹבָה כְּיוֹם הַקְּבוּרָה. אֲבָל אִם הִגִּיעָה לוֹ הַשְּׁמוּעָה
 אַחֵר הַשְּׁלֹשִׁים יוֹם הָרִי זֶה שְׁמוּעָה רְחוּקָה וְאֵינָה נוֹהֶגֶת
 אֶלָּא יוֹם אֶחָד וְאֵינּוּ קוֹרֵעַ. וְכֹאֲלוּ יוֹם הַשְּׁמוּעָה הוּא יוֹם
 שְׁבִיעֵי יוֹם שְׁלֹשִׁים וּמִקְצַת הַיּוֹם כְּכֹל:

שו"ע יו"ד סימן תב פעי א

א. מי שבתוך ל' יום הגיעה לו השמועה אפי' ביום ל' עצמו הרי זו
 שמועה קרובה וחייב לנהוג שבעת ימי אבילות מיום שהגיעה אליו
 השמועה, וקורע ומונה ל' יום. כללו של דבר יום שמועה הקרובה בתוך
 ל' יום, כיום הקבורה עצמה.

ב. שמע מיום ל' ואילך א"צ לנהוג אלא שעה אחת, לא משנה אם שמע
 ביום או בלילה, ואפי' שמע על אביו ואמו הדין כן, והוא לענין
 גזירת שבעה, אבל לענין ל' נוהג על אביו ואמו בתספורת עד שיגערו
 בו חביריו, ובגיהוץ עד שיגיע הרגל ויגערו בו. ולענין שאילת שלום
 ולהכנס לבית המשתה מונה מיום המיתה, ע"כ אם באה לו שמועה על
 אביו או אמו אחר י"ב חודש אינו נוהג אלא יום אחד אף בגזירת ל'.

הרמב"ם הל' קרבן פסח פ"ו ה"ט

עין משפט ג.

עיין לעיל דף צט: עין משפט ד

עין משפט ד.

הרמב"ם הל' ביאת המקדש פ"ב ה"ט

אי זהו אונן ז' זה שמת לו מת מן הקרובים שהוא חייב להתאבל עליהן ביום המיתה בלבד הוא הנקרא אונן דין תורה. ולילה הוא אונן מדברי סופרים:

הרמב"ם הל' ביאת המקדש פ"ב ה"י

ומת ששה ימים וְאַחַר כֵּן נִקְבַּר כָּל אוֹתָם הַיָּמִים שְׁאַחַר יוֹם הַמִּיתָה הוּא אוֹנֵן מִדְּבָרֵיהֶם וְכֵן יוֹם הַקְּבוּרָה וְאִינוֹ תוֹפֵשׁ לֵילוֹ. לְפִיכֵן מִי שֶׁמָּת לוֹ מֵת לְאַחַר יוֹם הַמִּיתָה כָּל יוֹם הַקְּבוּרָה אֵינוֹ מִקְרִיב וְאֵינוֹ אוֹכֵל

צ. כסף משנה: אי זהו אונן וכו'. בפרק טבול יום (דף צ"ט:) אנינות לילה מדברי תורה דברי רבי יהודה רבי שמעון אומר אינה [מדברי תורה] אלא מד"ס ופסק כר"ש משום דרבי ס"ל כר"ש כדאיתא בפ' הנזכר (דף ק"א) הן היום אני היום אסור ולילה מותר ולדורות בין ביום ובין בלילה אסור דברי ר' יהודה רבי אומר אנינות לילה אינה מדברי תורה אלא מד"ס ועוד דסתם לן תנא כוותיה בפסחים ס"פ האשה (דף צ"א:) וכן הכריח הר"ף בפרק היה קורא (דף י"ח):

ק. כסף משנה: ומ"ש ומת ששה ימים וכו'. בפרק טבול יום (דף ק"א) עד מתי מתאונן עליו כל זמן שאינו נקבר אפילו מכאן עד י' ימים דברי רבי וחכמים אומרים אין מתאונן עליו אלא אותו היום בלבד ואיתא תו התם [תריץ הכי] עד מתי הוא מתאונן עליו כל אותו היום בלא לילו רבי אומר כל זמן שלא נקבר תופס לילו. ופירש"י [ע"כ] בליל יום קבורה פליגי דקאמר רבי אפילו קברו לסוף י' ימים מתאונן עליו ליל יום קבורה וחכמים אומרים אינו מתאונן עליו ביום הקבורה אלא יום עצמו אבל לא לילו וידוע דהלכה כחכמים. ומ"ש לפיכך מי שמת לו מת לאחר יום המיתה כל יום הקבורה אינו מקריב ואינו אוכל בקדשים מדבריהם. כבר נתבאר. ומ"ש וטובל. בפרק חומר בקדש (דף כ"א) תנן דאונן צריך טבילה לקדש. ומ"ש ואוכל לערב. כבר נתבאר דהלכה כחכמים דיום קבורה אינו תופס לילו ומ"ש ויום שמועה קריבה וכו'. בפרק טבול יום (דף ק') תניא יום שמועה כיום קבורה למצות ז' ול' ולאכילת פסחים כיום ליקוט עצמות אחד זה ואחד זה טובל ואוכל בקדשים לערב ושקיל וטרי בה גמרא ומסיק תנאי היא כלומר וסיפא כחכמים דאמרי יום קבורה אינו תופס לילו. ומ"ש אבל יום המיתה וכו'. כבר נתבאר. ומ"ש חוץ מן הפסח בלבד שהוא אוכל לערב (אבל לא בקדשים) ומפרש בגמרא טעמא משום דאנינות לילה דרבנן גבי פסח לא העמידו דבריהם במקום כרת גבי קדשים העמידו דבריהם במקום עשה. ומ"ש כמו שיתבאר במקומו. בהלכות פסח פ"ו:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלהודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

בְּקִדְשֵׁי מִדְבָּרֵיהֶם. וְטוֹבֵל וְאוֹכֵל לְעֶרֶב. וַיּוֹם שְׁמוּעָה
קְרוֹבָה וַיּוֹם לְקוֹט עֲצָמוֹת הָרִי הוּא כַּיּוֹם קְבוּרָה שְׁאִינוֹ
תּוֹפֵשׁ לֵילּוֹ וְאֶפְלוּ מִדְבָּרֵיהֶם. לְפִיכָךְ טוֹבֵל וְאוֹכֵל
בְּקִדְשֵׁי לְעֶרֶב. אֲבָל יוֹם הַמִּיתָה כָּשֶׁם שְׁאֶסּוּר לֶאֱכֹל בּוֹ
קִדְשֵׁי מִן הַתּוֹרָה כֶּךָ אֶסּוּר לֶאֱכֹל בְּלֵילּוֹ מִדְבָּרֵיהֶם. חוּץ
מִן הַפֶּסַח בְּלֶבֶד שֶׁהוּא אוֹכֵל לְעֶרֶב כִּמוֹ שִׁיתִּבְאֵר
בַּמָּקוֹמוֹ:

הרמב"ם הל' אבל פ"ד ה"ו

מִי שֶׁשָּׁמְתוֹ מָטֵל לְפָנָיו אוֹכֵל בְּבֵית אַחֵר. אֵין לוֹ בֵּית אַחֵר
עוֹשֶׂה מַחֲצָה וְאוֹכֵל. אֵין לוֹ דָּבָר לַעֲשׂוֹת מַחֲצָה מִחוּזֵיר
פָּנָיו וְאוֹכֵל. וַיִּבֶן כֶּךָ וַיִּבֶן כֶּךָ אֵינוֹ מִסֵּב וְאוֹכֵל. וְלֹא אוֹכֵל
בָּשָׂר. וְלֹא שׁוֹתָה יַיִן. וְאֵינוֹ מִבְּרֶךְ. וְאֵינוֹ מְזַמֵּן. וְאֵין
מְבָרְכִין עָלָיו וְאֵין מְזַמְּנִין עָלָיו. וּפְטוּר מִקְרִיאַת שְׁמַע
וּמִן הַתְּפִלָּה וּמִתְּפִלִּין וּמִכָּל מִצְוֹת הָאֲמֻרוֹת בַּתּוֹרָה.
בְּשִׁבְתָּ מִסֵּב וְאוֹכֵל בָּשָׂר וְשׁוֹתָה יַיִן. וּמִבְּרֶךְ. וּמְזַמֵּן.
וּמְבָרְכִין עָלָיו וּמְזַמְּנִין עָלָיו. וְחַיִּב בְּכָל מִצְוֹת הָאֲמֻרוֹת
בַּתּוֹרָה חוּץ מִתְּשֻׁמִּישׁ הַמָּטָה. נִקְבֵּר הֵמֶת הָרִי זֶה מִתָּר
לֶאֱכֹל בָּשָׂר וְלִשְׁתּוֹת יַיִן מִעֵט כְּדֵי לְשִׁרוֹת אֲכִילָה
שְׁבִמְעִיו אֲבָל לֹא לְרוֹת:

ר. כסף משנה: מי ששמו מוטל לפניו אוכל בבית חבירו וכו' עד וחייב בכל מצות האמורות
בתורה. פרק אלו מגלחין (דף כ"ג:) ור"פ מי שמתו. ומה שכתב חוץ מתשמיש המטה.
שם פלוגתא דתנאי ופסק כתנא קמא וכן פסקו הרי"ף והרא"ש: נקבר המת הרי זה מותר
לאכול בשר ולשתות יין מעט. בפירקא קמא דכתובות (דף ח':):

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

שו"ע יו"ד סימן שמא סעיף א

א. מי שמת לו מת שחייב להתאבל עליו **ש** והוא בבית אסור לו לאכול באותו בית אלא בבית אחר או יעשה מחיצה אפי' של סדין, ואם אין לו סדין מחזיר פניו ואוכל. ואינו אוכל בשר ואינו שותה יין, ואינו מברך ברכת המוציא ולא ברכת המזון, ואין מברכין עליו ולא מזמנין עליו, ואפי' אוכל עם אחרים שמזמנים לא יענה אחריהם אמן.

ב. אונן פטור מכל מצוות התורה אפי' אם אינו צריך לעסוק בצורכי המת. וי"א שאם ירצה ג"כ להחמיר על עצמו לברך או לענות אמן אינו רשאי, אבל בשבת ויו"ט אוכל בשר ושותה יין ומברך **ה**, וחייב בכל המצוות חוץ מתשמיש המטה.

הגה: מותר לאונן ללכת לבית הכנסת בשבת, וגם בחול מותר לו רק שאינו יכול להתפלל שם בחול.

ג. אם האונן רוצה לקבור את מתו ביו"ט ראשון ע"י עכו"ם אסור ככולן, וכ"ש ביו"ט שני שהוא בעצמו יכול לקברו דאסור ככולן.

הרמב"ם הל' ביאת המקדש פ"ב ה"י **עין משפט ה.**
עין לעיל עין משפט ד

הרמב"ם הל' ביאת המקדש פ"ב ה"ט **עין משפט ו.**
עין לעיל עין משפט ד

ש. אפי' אינו מוטל לפניו אלא מוטל עליו לקבורו, אבל אחרי הקבורה גם באותו יום אין לו דין אונן.
ת. דברכות ותפילה חייב האונן בשבת. ש"ך.